

ECV Canada omhelst Vlaanderen

Drie mannen, of moeten we zeggen gezinnen, vormen de grondleggers van wat nu bekend staat als de 'Evangelische Christengemeenten Vlaanderen' (ECV): een evangelische denominatie die Vlaanderen in een periode van amper 30 jaar tijd tientallen kerken schonk. Drie Canadezen ook, want ze waren uitgezonden door lokale kerken uit Canada. Dat bleef niet lang zo. Al snel werden ze opgenomen in een dienende zendingsorganisatie Missionary Service Committee (MSC). In volgorde van aankomst in België waren dat Herb Shindelka, Richard Haverkamp en Henk Gelling.

GEMEENSCHAPPELIJKE KENMERKEN VAN DEZE 'FOUNDING FATHERS'

Deze mannen hadden natuurlijk elk hun eigen talenten en capaciteiten. Maar toch springen enkele opvallende gemeenschappelijke factoren in het oog. Zo waren ze gemiddeld 6 jaar na hun keuze om voor Christus te gaan leven al als gemeentestichters in Vlaanderen aan de slag. Het kan niet anders dan dat dit betekende dat hun (academische) training niet optimaal was. En dat klopt. Alleen Richard Haverkamp had een theologische bachelor-opleiding achter de rug toen hij aankwam. Henk Gelling en Herb Shindelka hadden alleen een training binnen hun eigen Canadese gemeente op hun conto. Een ander gemeenschappelijk kenmerk was dat ze allen visionaire persoonlijkheden hadden. Ze geloofden met hun ganse hart dat God grote dingen zou doen in België. Allemaal hadden ze met hindernissen te kampen, bijvoorbeeld de

culturele en de taalbarrière. Shindelka kende geen Nederlands, Haverkamp en Gelling moesten zich behelpen met een soort Nederlands dat amper verstaanbaar was voor Vlamingen. Dat ook hun echtgenotes geen Nederlands kenden en dat geen van hen ooit gewerkt had in een land met een rooms-katholieke cultuur, maakte het er niet gemakkelijker op. Een derde overeenkomst tussen de mannen was dat het erg zelfstandige persoonlijkheden waren. Shindelka en Gelling hadden dat al bewezen in de succesvolle bedrijven die ze eerder hadden opgebouwd, Haverkamp en Gelling in de initiatieven die ze eerder al in de Evangelische wereld in Canada hadden opgestart.

ENKELE VAN DE LEIDERS VAN HET VOLGENDE DECENNIUM

De eerstvolgende versterking voor het team was de Nederlander **John den Boer**. Hij kwam in 1972 tot bekering,

was amper 2 jaar later al aan de slag in Turnhout en in 1977 engageerde hij zich als fulltimer. Een eerste Vlaamse leidersfiguur die een belangrijke stempel op de ECV zou drukken was **Guido De Kegel**. Hij is verantwoordelijk geweest voor de omvorming van het ECV van een informele beweging naar een gestructureerde, door de overheid erkende denominatie. Een nieuwe man kwam dan weer uit Canada, **Pete Gifford**. Zijn echte keuze om voor de Heer Jezus te gaan leven, vond plaats toen hij 21 jaar was en aan de University of British Columbia zijn derde jaar Cellulaire Biologie studeerde. Hij belandde in Vlaanderen via Nederland waar hij in 1979 aankwam om aan evangelieverkondiging te doen. Uiteindelijk, in 1985, zou het gezin voet op Vlaamse bodem te zetten om er tot vandaag blijven.

↓ Martin en Marjorie Leusink, Marina en Richard Haverkamp, Henk en Beryl Gelling

Herb Shindelka had geen formele theologische opleiding. Zijn training bestond uit jarenlang geestelijk onderwijs krijgen en zelf geven in zijn lokale kerk en evangelieverkondiging in zijn eigen stad. Hij was de enige van de drie die een rooms-katholieke achtergrond had. Hij was beroepshalve een gegoed zakenman tot hij koos voor een fulltime bediening in het christelijke werk in Vlaanderen. In 1971 arriveerde hij met zijn gezin op Zaventem waar hij opgewacht werd door de op dat ogenblik in Nederland verblijvende Richard Haverkamp. Die bracht hem naar zijn eerste werkplaats, Antwerpen. Zijn sterkte lag vooral op het vlak van individuele omgangsvormen. Terwijl iemand anders een studie doorgaf was hij de observator die naderhand persoonlijke gesprekken aanging met geïnteresseerde aanwezigen. In het Vlaams. Gebroken Vlaams in het begin, maar hij was niet bang het toch te spreken. En het werkte, maar slechts vijf jaar. In 1976 stopte hij zijn bediening en keerde hij terug naar Canada waar hij zijn zakenleven weer oppakte en in 2006 stierf.

Richard Haverkamp is een man met een (veel) langere adem. Hij werd in 1940 geboren in Nederland, maar op 18-jarige leeftijd emigreerde hij naar Canada, waar hij diep ongelukkig was. Op zekere nacht nam hij een Bijbeltje dat zijn moeder hem ooit gegeven had en begon er ongericht in te lezen. Terwijl hij las, begon er in zijn hart een geweldig gevecht, vertelt hij zelf. Uiteindelijk bad hij: "Ik heb alles al geprobeerd, maar niets helpt. Ik geef me over!" En dat deed hij, op een consequente manier. Tegen iedereen begon hij te vertellen over die ervaring, over de Bijbel en over Jezus. Amper twee maanden later begon hij een 4 jaar durende theologische opleiding. In 1962 trouwde hij met Marina Funk en ze stichtten een gezin. Na zijn studie werkte Haverkamp nog 6 jaar in Canada vooraleer in 1971 naar Europa te komen. Hij zou er blijven tot in het jaar 2009. Hij werkte eerst in Nederland maar eind 1971 verhuisde het gezin naar Edegem om daar aan de slag te gaan.

Henk Gelling werd de derde musketier. Ook hij was in Nederland geboren, in 1942, en op 10-jarige leeftijd emigreerde hij met zijn ouders naar Canada. Hij had wel al een band met het evangelie omdat er in zijn familie getuigende christenen waren. Maar zelf had hij nog lang niet door wat er nodig was om een christen te zijn. Dat veranderde in 1970. Toen werd hij door een vriend uitgenodigd om op een dinsdagavond eens mee te gaan luisteren naar een "terrific guy" die zou komen spreken. Die "terrific guy" heette... Richard Haverkamp. De dag erna kwam Beryl, Henks vrouw, tot bekering. Op zondag was het zijn beurt. Net zoals bij Richard was de verandering in zijn leven radicaal. Zijn vrienden herkenden hem amper. "Alleen al omdat ik voordien geen zin kon uitspreken zonder er een vloek achteraan te laten knallen, iets wat vanaf die dag plots gewoon niet meer voor kwam", vertelt hij. Beroepshalve baatte Henk een erg succesvolle kippenboerderij uit met 30.000 kippen en reed hij ook nog met een eigen melkophaaldienst rond. Ze werden lid van de 'Fellowship Bible Chapel'. Dat ze de evangelisatiemicrobe zwaar te pakken hadden, was vanaf het allereerste begin duidelijk. Zo startten ze met een eigen drive-in kerk op zondagavond. Toen kwam Richard Haverkamp weer aankloppen: "Of ze niet met hem mee wilden verhuizen naar België?" Het duurde nog een paar jaar eer ze er vrede mee hadden, maar eerst ging het melktransport de deur uit en daarna volgde de kippenboerderij. In 1974 gingen ze naar België om het werk van Richard te bezoeken. Een jaar later woonden ook de Gellings in Vlaanderen. De drie grondleggers van de ECV-to-be waren waar ze moesten zijn.

↓ Op kamp

↓ Huiskamer in Ten Bosstraat, Edegem, voorloper van ECV Berchem

↓ Evangelieverkondiging op een markt

↓ Een huwelijksinzegening

↓ Richard aan het preken

Antwerpen

GEMEENTESTICHTING IN

De eerste evangelisatieactiviteiten in Vlaanderen gebeurden hoofdzakelijk via deur-aan-deurgetuigenissen. Dat was niet eenvoudig omdat ze vaak ingeschat werden als Getuigen van Jehova. Bovendien hadden de meestal rooms-katholieke mensen geen flauw benul van wat de evangelieboodschap eigenlijk inhield. Zelfs als ze het verhaal van de mannen gehoord hadden, begrepen ze er vaak nog heel weinig van. "Wat ons het meest shockeerde was het totaal gebrek aan begrip", schreef Haverkamp later aan een van zijn medewerkers. "De mensen hadden nog nooit een Bijbel van kortbij gezien. Als hen gevraagd werd waarom Jezus gestorven was, wisten ze het niet of hadden ze de meest vreemde ideeën." Maar langzaam kwamen er wat contacten. Die mensen begonnen bijeen te komen voor Bijbelstudies in het huis van Haverkamp in Edegem. De eerste Vlamingen kwamen daar tot bekering. In 1972 werden de eerste drie bekeerlingen gedoopt en startten ze de eerste zondagbijeenkomsten waarbij het brood werd gebroken en er zelfs zondagsklasjes voor de kinderen waren. In 1973 verhuisde deze ondertussen al flink gegroeide gemeente naar Berchem. Een tweede gemeente begon haar activiteiten in 1981 in Beveren met een aantal mensen die vanuit Berchem vertrokken om de basis van deze nieuwe gemeente te vormen. Dat werd een moeilijke bevalling. Er was in deze regio weinig interesse en in 1998 hief deze gemeente zich op. Meer succes boekte een nieuwe gemeente in Beerse die in 1974 voor het eerst bijeenkwam in een windmolen. Daar dook later opnieuw een Canadees op, Henry Heikoop. Hij arriveerde in 1997 met negen van zijn twaalf kinderen. Zij bleven drie jaar in de gemeente helpen.

Limburg

GEMEENTESTICHTING IN

Ondertussen trok Richard Haverkamp vanuit het Antwerpse naar Limburg. Hij startte al in 1974 bijbelstudiekringen op in Beringen-Koersel en Peer. Beiden evolueerden snel naar zelfstandige gemeenten. Inmiddels waren de Gellings naar Koersel verhuisd. Hetzelfde jaar nog begon er ook een bijbelstudiegroep in Houthalen, een gemeente waar de Gellings enkele jaren later ook weer naartoe verhuisden. Twee jaar later vertrok er een groepje vanuit Koersel naar Lommel om daar een eigen geestelijke thuishaven te beginnen. Die groep is zolang ze bestaan heeft wel altijd klein gebleven. Nog in 1979 begon Den Boer met een studiegroep in het nabijgelegen Ham en ongeveer in dezelfde periode begon hij ook in Tessenderlo een evangelisatie-initiatief. Via 2 evangelisatieboten, De Ark en de Ebenezer, begon men ondertussen ook in Leopoldsburg te werken en ook daar ontstond een bijbelstudiegroep onder leiding van Den Boer. Later smolt deze gemeente samen met de gemeente van Ham. Vanuit Peer begon Henk Gelling in 1976 een studiekering in Overpelt. Daar kwamen ook mensen van Neerpelt en Hamont op af en ook in die stadjes ontstonden eigen bijbelkringen die in 1980 tot eigen gemeenten geëvolueerd waren. Martin Symons, een nieuwe werker, hielp al die verantwoordelijkheden dragen. Deze man, die zelf in deze regio geboren was, werd christen in 1973. Hij startte ook een opvangproject voor drugverslaafden op. Dat was het fundament waarop later een grootschaliger, professioneel opvangproject, Bethesda, werd opgebouwd, dat ook vandaag nog steeds actief is. In 1981 werd Symons voltijds werker bij de ECV. Onder zijn impuls ontstond ook in het Nederlandse Heerlen, net over de Nederlandse grens een gemeente die zich aansloot bij de ECV. De gemeente Peer bleef ook maar

groeien en splitste daarom in drieën. Zo ontstonden er ook in Wijchmaal en Meeuwen eigen gemeenten. Henk Gelling begon ondertussen vanuit Houthalen in Lanaken te werken en ook daar ontstond een kleine gemeente. Zowat gelijktijdig begonnen er ook in Zwartberg, hoofdzakelijk vanuit de gemeente van Houthalen, mensen samen te komen voor studies. In 1982 vond de eerste eredienst er plaats en in 1988 werden er oudsten aangesteld. Eén van die oudsten, Anastasi Rosario, werd in 1990 voltijds werker voor de ECV. Hij was zeer actief in de evangelische jongerenwerking in Vlaanderen en vooral bij de opstart van het Evangelisch Jeugdverbond (EJV) dat de Vlaamse evangelische jongerenwerking zou structureren en naar de overheid toe zou vertegenwoordigen. En nog hield het niet op in Limburg. Tot nog toe waren alle ECV-gemeenten in het westen en het noorden van de provincie ontstaan, nu werd er door een andere fulltimer Luc Vandevorst in het zuiden geëvangeliiseerd en na een eerste activiteit in Riksingen ontstond in Wellen een gemeente waar een 25-tal mensen samenkamen. Maar deze gemeente is niet blijven bestaan.

GEMEENTESTICHTING IN

West- en Oost-Vlaanderen

Vanaf 1977 begon er ook in de provincies West- en Oost-Vlaanderen het een en ander te roeren. En wel razendsnel. Haverkamp verhuisde dat jaar naar Lovendegem en tegen het einde van het jaar waren er al een 60 à 70 mensen die geregeld de samenkomsten bijwoonden. Daarom werd een permanente basis gezocht en gevonden in Eeklo waar de gemeente officieel vorm kreeg. Een eerste dochtergemeente ontstond van daaruit in 1978 in Gentbrugge en een tweede in Maldegem. Hierna werden startstudies georganiseerd in Zuid-West-Vlaanderen, waaruit opnieuw meerdere gemeenten ontstonden, eerst in Moorsele, later in Ieper, Wevelgem en Roeselare. Vanuit die laatste twee betrokken enkele tientallen leden in 1986 om een gemeente te stichten in Kortrijk. Op 18 maanden tijd groeide deze gemeente tot meer dan 100 volwassenen en splitste ze zich weer op. Ze begonnen in Kuurne samenkomsten te organiseren. Ook in Wervik ontstond in 1987 een ECV-gemeente. Vier jaar later, in 1991, ontstond een nieuwe gemeente in Mariakerke. Later zouden Mariakerke en Gentbrugge opnieuw samensmelten om de hoge kosten van de huur van de samenkomstplaatsen te drukken.

4
GEMEENTESTICHTING

Elders

Een 'bijproduct' van de ECV-werking speelde zich af in Duitsland. In de Belgische kazernes van Soest, Arolsen en Brakel ontstonden vanaf 1982 onder impuls van eerst Dominique Vandelannootte, die zes maanden eerder tot bekering was gekomen, en later ook Johan Allaert en Hugo de Bock bijbelstudiegroepen. Hal en Marion Threadcraft en David Dunlap waren ook belangrijk voor deze Duitse gemeenten. Al snel waren er zoveel deelnemers dat er beslist werd om aparte gemeenten te gaan vormen. Deze gemeenten sloten hun deuren op 1 juli 1991 nadat de Belgische troepen terugkeerden naar België. Ook in Vlaams-Brabant deed zich een bijzondere situatie voor. In Tienen bestond al een gemeente die kort na de Eerste Wereldoorlog was ontstaan door het werk van de Brusselaar Ghislain Piérard. Kort nadat Vandelannootte uit Duitsland terugkeerde en lid werd van deze gemeente besloot de gemeente van Tienen om zich bij de ECV aan te sluiten. Voor het eerst vroeg een bestaande kerkgemeenschap om lidmaatschap. In 1993 werd Tienen als lid aanvaard. Een tijd lang groeide de gemeente opvallend, maar toch ging het mis. In 2001 hief ze zichzelf op.

Met dank aan Thomas Marinello voor het mogen gebruiken van zijn proefschrift terzake. Thomas J. Marinello, A History of the "Evangelische Christengemeenten Vlaanderen": Its Origins and Development, 1971-2008. Niet-gepubliceerde dissertatie, Leuven: ETF, 2009.

ECV-Vandaag

Op dit ogenblik telt de ECV ongeveer 1500 volwassenen, 400 jongeren en 850 kinderen, verspreid over 24 gemeenten. Twaalf ervan bevinden zich in Limburg, drie in Antwerpen, vier in Oost-Vlaanderen, vier in West-Vlaanderen en één in Heerlen (Nederland). •